

19 אוגוסט 2020
כ"ט אב תש"ף

סיכום דיון אגף פיקוח

מספר סיכום דיון : 164 תאריך : 19/08/2020

נושא : פרוטוקול ועדת נטיעות מיום 13.7.2020

רשמה : ישראל סקופ

משתתפים :

רמ"י : ישראל סקופ, יו"ר

אילן ישורון, מנהל מרחב שמירה דרום

שירה תם, יועמ"ש חטיבת השמירה

רחלי שגב הלפרין, אילן ג'אן, זינה וולקוביץ, נועה כהן

רטי"ג : גלעד גבאי, אסף צוער, עזרא ששון

מנהל התכנון : תמר כפיר, מגי ברטן

משרד החקלאות : יואב מורג, אלון אורון, אריאל סקאי

משרד המשפטים : רוסלאן עותמאן

משרד להגבת הסביבה : רעות ברגר טל, תמר רביב (בזום)

רשות הבדואים : יגאל בוסקילה

סיירת ירוקה : איציק שריקי

קק"ל : דני גיגי, מוטי שריקי, גיל סיאקי

דברי פתיחה ישראל סקופ

מברך את הנוכחים ומסביר את עבודת הועדה בדיון של הנושאים והשטחים שעל הפרק מבקש מכל הנוכחים לשמור על הוראות משרד הבריאות בנושא מחלת הקורונה.

מעביר את רשות הדיבור להצגת הנושאים למנהל מרחב דרום אילן ישורון.

אילן ישורון:

מבקש להזכיר לנוכחים ולנציגת הגנת הסביבה שמשותפת בזום, כי מטרת הנטיעות היא לשמור על הקרקע.

לקראת הצגת השטחים שעל סדר היום מבקש להציג את מורכבות השמירה על הקרקע במרחב הדרומי.

1. מציג את תפוקות האכיפה של כלל יחידות הפיקוח בדרום.

2. סוקר 55 איתורים של אתרי פסולת פיראטיים

3. סוקר את נושא הפלישות בעיבודים עונתיים ודרך ההתמודדות.

4. מציג את מאבק מפקחי הסיירת הירוקה ומשטרת ישראל בחממות הקנביס הפיראטיות בתחום השטחים הפתוחים.

הערה – תמר רביב נציגת הגנת הסביבה מעירה בדיון כי אתר פסולת פיראטי אינו מהווה הסגת גבול. מתעורר ויכוח על הנושא וישראל סקופ מגיב כי מבחינתנו הוא גם הסגת גבול אך גם מפגע הדורש דרך טיפול מקצועית ויקרה מאוד ל-פינוי וטיפול חוקי.

5. אילן מציג התייחסות להערות של חברי הועדה שהועברו לקראת הדיון.

א. צורת הגשת החומר - קיימת מגבלה על כמות החומר שניתן להעביר במייל עקב גודל הקבצים. מצטער על כך שחלק מהמשתתפים לא קיבלו את כלל החומרים. במידת הצורך, חומר שלא הגיע לחבר ועדה יועבר לו באופן ספציפי.

ב. היקפי השטחים – הפוליוגונים שמועברים לחברים הינם "מרחבי חיפוש" לנטיעות לחקלאיות שבתוכם אנו לבסוף קובעים את גבולות הנטיעה וגם השטחים שבתוך גבולות אלו הינם מצומצמים לשטחי הנטיעה בפועל (כלומר היחס בין שטחים ברוטו לחיפוש לבין שטחי נטו לנטיעה).

ג. נטיעות ב"נוף מדבר" - רשות מקרקעי ישראל אינה מחליפה את גופי התכנון בשאלה בפרשנות היעוד האם ניתן לנטוע ו/או לעבד. יחד עם זאת, קרקע ביעוד שהוא "נוף מדבר", ע"פ חוות דעת מתכנן מרחב דרום ברשות, ניתן לבצע בה נטיעות.

6. לאור האמור עד כה אני מבקש להודיע בזאת כי אנו מורידים מסדר היום את הפוליוגונים המוגדרים כ"נחל צאן מזרח" ו"נחל נבטים" וכן עדכון ב"נחל צאן מערב".

פוליוגון נחל יתיר (נחל חור)

אילן ישורון מציג את שטחי הנטיעות שאושרו ב- 2016. נחל יתיר מסומן בכחול ונחל עניים בוורוד. מציג את אזורי הנטיעה - מסומן ירוק מדרום לתוואי התכנון של כביש 6, והשטח הצפון מזרחי לתוואי כביש 6.

כיום מבוקש אישור להשלמת תוואי נחל יתיר של פוליוגון בהיקף 872 דונם באזור נחל חור, הקרקע מוגדרת נוף כפרי חקלאי משולב. השטח מופר באמצעות מספר מקבצי פסולת בתוואי הנחל וכן פלישות בעיבודים.

מוצג סקר קרקע, אדמת לס, סחף קרקע וראשי ערוצים, מינים פולשים, ללא ערכי טבע ומורשת. בשטח אתרי פסולת. מסדרון אקולוגי עובר בקצהו הדרומי של הפוליוגון. לפי רשות העתיקות בשטח לטיפול נמצאו מערות מגורים, שרידי חרס מהתקופה הביזנטית, שרידי בית חווה, נמצאו שרידי מבנה בגדה הדרומית של הנחל. סקר פיתוח מקדים ארכיאולוגי מקומי יבוצע בהמשך ועוד טרם תחילת העבודה.

מוצגת תכנית לטיפול בשטח.

- א. טיפול באתרי אשפה
 - ב. טיפול בראשי ערוצים וביטול דרכים מיותרות
 - ג. רצועת הנחל תישאר ללא נטיעה.
 - ד. מוצגת תכנית נטיעה ולימנים. מובהר כי השטח לא יהיה בצפיפות יער.
- מוצגת תכנית הנטיעה

- א. שיטים, שיזפים, אשלים ועוד יינטעו בתלמים.
- ב. מרווחי נטיעה של 6-7 מטר.

סיכום – השטח סובל מהפרות רבות, השלכות פסולת, פלישות בעיבודים, מינים פולשים וסחף.

החלטה – הועדה מאשרת עקרונית את הנטיעה למטרת שמירה כפוף לתיקון הערות רט"ג. כפי שנעשה בעבר, הועדה מסמיכה ועדה מצומצמת שחברים בה נציגי רט"ג, המשרד להגנת הסביבה ורמ"י, לאשר ההשלמות הטכניות ואת תוכנית הנטיעה לביצוע. תכנית הנטיעה כאמור תועבר לידיעת כלל השותפים.

פוליון נחל צאן מערב

נידון בוועדה ב- 2018 בפוליון שונה (צפוני ודרומי). לאור הערות קודמות של החברים עודכנו גבולות השטח המבוקש לאישור לתחום המסומן ומוצג בצהוב סה"כ 5,200 דונם בשני פוליונים.

1. סקירה על האיזור והתוכניות החלות בשטח – "נוף מדבר".
2. מוצג צילום אוויר של השטחים המופרים והבניה הבלתי חוקית באיזור.
3. סקר קרקע וסקר אקולוגי 2018, נמצאו ממצאים כמו לימנים ועצי שקד, עצי תמר, אשלים בתוך לימנים, עצי שקמה.
4. מוצג מסדרון אקולוגי בצפון הפוליון הדרומי, הנטיעות יסייעו לשמר את המסדרון ויאפשרו המשך קיום בעלי חיים וצומח.
5. ע"פ נתוני רשות העתיקות, באזור מצויים: שרידי מבנים וחרסים מהתקופה הביזנטית, בורות מים חצובים, מבנה מגורים מהתקופה העות'מנית ולימנים פעילים ופרוצים. בהמשך יתבצע סקר פיתוח מקדים של רשות העתיקות לפני תחילת העבודות בשטח.
6. מוצגים פריצת לימנים וסחף קרקע, מוצגת התחתרות וביתרונות, ראשי ערוצים פעילים וצבירת מים פיראטית.

• מוצגת תכנית לטיפול בשטח.

1. טיפול בפסולת.
2. יובל הנחל הראשי (נחל נוקדים) יישמר ולא יינטע.
3. מדרונות ורכסים סלעיים יישארו במצבם ולא תתבצע נטיעה.

4. יצירת מערכת לימנים ביובלי המשנה לתפיסת נגר ומניעת סחף, שיקום לימנים פרוצים.

5. במדרונות ובשטחים המישוריים יתבצע תילום בפסים כל 20-25 מ'.

6. מערך הדרכים יתבסס על דרכים קיימות.

7. ריסוס בפסים למניעת צמחיה מתחרה.

• תכנית הכנת השטח

שטח לנטיעה ברוטו 2338 ד'.

• סיכום – השטח סובל מהפרות רבות, בניה לא חוקית, פלישות בעיבודים ולא משמרים, נזקי סחף ועוד.

הערת אסף צוער, בדומה להערה של השטח הקודם העברתם את הסקר הקודם ללא התייחסות להערות, בשטח הצפוני יש יותר הערות לנושא ערכי הטבע.

אילן ישורון – אנו מציגים תמונות מהשטח השוות "אלף מילים".

הערת תמר רביב – חוזרת על הטענה כי אתר פסולת פיראטי אינו מהווה הסגת גבול.

התייחסות רוסלאן – על פי חוות דעתנו אתרי פסולת פירטיים נחשבים בהחלט כהסגת גבול.

מבוקש להתמקד רק בפוליון הדרומי בגודל ברוטו של כ-1900 דונם.

החלטה – הועדה רואה בחיוב את הנטיעה בשטח נחל צאן מערב (פוליון דרומי בלבד בגודל של 1900 דונם). רואים בנטיעות כפתרון ראוי ונכון היות ומדובר בשטח מופר ומצומצם יחסית. תכנית הנטיעה לביצוע תיקבע בתיאום עם רט"ג והמשרד להגנת הסביבה ותשלח במייל לחברי הועדה. אישור חברי הועדה יינתן במייל בל"ז שייקבע. ישנה חשיבות לכך שתוכנית הנטיעה לביצוע תועבר לחברים תוך זמן סביר.

נחל זחל – שטח ממערב לתע"ש

שטח כלוא ממזרח לכביש 40 ומערבית למתקן רמת בקע בגודל של כ-1,930 ד'.

השטח בתחום "שטח גלילי". ייעוד הקרקע "נוף מדבר". קיימת רצועת מגבלת בניה של שטח בטחוני (תע"ש). בשטח הפרות רבות בדמות בניה בלתי חוקית ופלישות בעיבודים.

• סקר אקולוגי – סקר מפורט בוצע ב-2020. מסדרון אקולוגי עובר בקצהו הדרומי של הפוליון. נמצאו ערכים ייחודיים כמו שנונית ב"ש. כמו כן נמצאו עצים בודדים כמו אקליפטוס, כחולית ההרים, שיטה סלילנית מפותחת וקטנה.

• סוגי קרקע – רוב השטח הוא סלע גיר חשוף ולס חולי, בנחלים ובאפיקי ערוצים קרקעות לס אקומוליטיביות.

• סקר ארכיאולוגי – נמצאו מבנים, בורות מים, חרסים מהתקופה הביזנטית והרומית. טרסות ישנות וסכרים ביובלים המשניים.

• מפגעים בשטח – סכרים שנפרצו ראשי ערוצים פעילים, עיבודים לא חוקיים. האקולוג ממליץ על צורת הנטיעות וסוגי הנטיעה.

מוצגת תכנית לטיפול בשטח.

1. אפשרות שיקום לטרסות חקלאיות.

2. טיפול במפגעי פסולת.
3. טיפול בראשי ערוצים וביטול דרכים מיותרות.
4. בניית לימנים בעמקים של יובלי המשנה המעובדים כיום.
5. במדרונות ובשטחים מיושרים יתבצע תילום בפסים ובמרחקים גדולים של 20-25 מ'.
6. מערך הדרכים יתבסס על דרכים קיימות, דרכים שגורמות לתהליכי סחף יבוטלו.
7. ריסוס בפסי הנטיעה למניעת צמחיה מתחרה בשנה הראשונה.
8. שטח לנטיעה כ- 1,030 דונם. שטח ללא נטיעה 900 דונם.

עקרונות תכנית הנטיעה

בתלמים יינטעו שיטים, שזיפים ואשלים מרווחי נטיעה בתלם 6-7 מ'. בלימנים יינטעו שקמים, חרובים, תאנים, תותים, רימונים ואלות מרווחי נטיעה 8-10.

החלטה – הועדה רואה בחיוב את הנטיעה בשטח נחל זחל. רואים בנטיעות כפתרון ראוי ונכון היות ומדובר בשטח מופר ומצומצם יחסית. תכנית הנטיעה לביצוע תיקבע בתיאום עם רט"ג והמשרד להגנת הסביבה ותשלח במייל לחברי הועדה. אישור חברי הועדה יינתן במייל בלוי"ז שייקבע. ישנה חשיבות לכך שתוכנית הנטיעה לביצוע תועבר לחברים תוך זמן סביר.

רשם : ישראל סקופ